

**Velja v Ljubljani
in po pošti:**

celo leto . . . K 84—
pol leta . . . " 42—
četrt leta . . . " 21—
za mesec . . . " 7—

za inozemstvo:

za celo leto naprej K 95—
za pol leta . . . " 50—
za četrt leta . . . " 26—
za mesec . . . " 9—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez
pošiljave denarja se ne
moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo
naročnino
po nakaznici.

Oglašje se računajo po po-
zabljenem prostoru in si-
cer 1 mm visok ter 45 mm
širok prostor za enkrat
40 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu števil. 19. Telefon
števil. 360. — Upravištvo je na Marijinem trgu
števil. 8. — Telefon števil. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Veličastni protitalijanski protestni shodi v celi Jugoslaviji. — Dinastija in vlada so- lidarna z resolucijami. — Nemška Avstrija noče priznati premirja na Koroškem.

Bodimo odločni in neizprosni!

Ako bi obveljal načrt, ki ga je predložila pariška konferenca nemškimi delegatom glede meje, po katerem poteka ista od belopuškega sedla po grebenu Karavank do Jepe in od tam proti severu na Kostanje, bi zgubili jugoslovani največji in najlepši del beljaškega okraja in Zilsko dolino s krasnimi planinami ter 50.000 nadarjenih in v gospodarskem oziru zelo izvežbanih Slovencev. Kaj bo pomenila ta izguba za nas in našo državo, ve ceniti le tisti, ki dobro pozna označeno ozemlje Korotana in na njem živeči slovenski rod, vsekakor pa bi te izgube ne mogli preboleti z malodušnostjo, kakor jo izraža pisec uvodnika v 182 številki „Slovenskega Naroda“.

Kakor rečeno izgubimo v tem slučaju 50.000 Slovencev na Nemško Avstrijo. So pa to Slovenci, ali vsaj veliko jih je med njimi, ki so ostali kljub vsej brezbriznosti svojčasnih slovenskih politikov v Celovcu in v Ljubljani izročeni na milost in ne-milost nasilni germanizaciji beljaškega vsenemstva, neomejeni značaji in vsikdar zvesti svojemu narodu. To se je pokazalo najbolj jasno ob priliki zasliševanja Slovencev po ameriškanski komisiji, ko so se Slovenci ravno iz teh krajev, torej iz občin Vernberg, Bekštanj, Zila in Podkloster odločno izrekli za pripadnost k Jugoslaviji. Ali misli mirovna konferenca v Parizu, tako praktirati samoodločbo, da vrže kar meni nič tebi nič 50.000 Slovencev njihovem največjemu sovražniku in zatiralcu v žrelo in ga s tem nagradi za njegova zverinstva, katera je izvrševal nad koroškimi Slovenci?

No, tega jugoslovanski narod ne bo in ne sme dopustiti. „Še so naše mišice jake, da lahko osvobodimo slehernega Slovenca izpod tujega jarma“, tako je dejal g. Milko Stojković na zborovanju beguncev v Ljubljani in tako mora biti. Pokažimo vsi svojo odločnost in neizprosno v vsem našem stremljenju po pravični ureditvi naših meja. Pokažimo to pa tudi v dejanju in podpirajmo v teh dneh odločitve, če treba dejansko osvoboditev naših trpečih bratov na severu iz nemškega in na jugu iz italijanskega robstva. Le v kolikor bomo močni in odločni, v toliko se nas bo upoštevalo.

V osvobojenem Celovcu.

(Poročilo Slovenca, bivšega interniranca v Celovcu.)

Med glavnimi pogoji Celovško-Kranjskega premirja je povračilo vse škode, ki so jo povzročili nemški divjaki. Koroški delegati so se nekoliko otesali, a to je le hinavstvo, ki je tem ljudem vedno in povsod lastno, kajti že početkom maja so v Celovcu vse stranke soglasno sklenile, da treba stroške in škodo internirancem povrniti. V Kranju se je torej le to potrdilo, kar je bilo v Celovcu že

mesec prej sklenjeno. Gospodje so se drug na drugega zgovarjali; nobeden ni hotel biti odgovoren; vlada se je sklicevala na Soldatenrat, ta na poslance, poslanci so pa hodili nas v jezuitsko vojašnico gledat in so pripovedovali, da Ljubljana isto dela. Toda tistih pet Nemcev, kolikor so jih v Ljubljani odslovili, ni primerjati s tisoči naših koroških Slovencev, ki niso nikomur nič žalega storili, medtem ko so ljubljanski Nemci uplivni ljudje, ki so zdatno posegali med slovensko javnost.

Celovec je precej prazen; vsi, ki imajo slabo vest, so jo popihali iz dežele. Tako se je ozračje očistilo, naši vojaki naj pa poskrbe, da bo čisto ostalo. Za nekaj tednov bodo namreč razni Redlmayerji, komisarij Weissi, prof. Angererji, Lemischi, čast. namestniki Pichlerji in podobni „Slovenenfresserji“ skušali s hinavsko-prijaznim licem v Celovec priti in se bodo hlinili častnikom in uradnikom, kakor so po zimi delali. V korist jugoslovanske časti in v varstvo posameznikov (vojakov in civilistov), toplo priporočamo — sestaviti listo vseh teh lisjakov, katerim morajo biti za vse večne čase vrata naših mej zaprta! Oblasti zapomnite si jih vse, ker je pod vašo častjo in zahteva to tudi politična previdnost, da bi se le nemu prizaneslo!

Z meščanskim ljudstvom pa bodite prijazni; razjasnite jim naše pravice do Koroške, ki jih imamo; povejte jim, da je bodočnost Celovca in dežele na jugu in ne na severu; okoličanom dokažite, da njih jezik ni narječje, temveč pristna domača slov. govornica, kar bodo kmalu sami spoznali. Pod nemškim uplivom se seveda bolj nemško govori in tudi tega se jim ne sme očitati. Šola bo vse zboljšala! Pred vsem pa jim povejte, da ni več nobenih „Windische, Krainer, Kärntner“, temveč samo Jugoslovani in Nemci: Jugoslovani zahtevajo svoje pravice, Nemcem pa njihovih nihče ne bo kratil.

Tako delajmo in dobro bomo shajali!

Madžarski teror v Prekmurju.

Radgona, 8. junija. (Izv. por.) Ob nekdanji ogrski meji stoji od St. Gotharda do Radgone okoli 20.000 oboroženih boljševiških čet, ki za nobeno ceno nočejo prepustiti slovenskega Prekmurja Jugoslovanom. Pri Radencih so vdrle boljševiške patrulje na štajersko stran. Bile so zajete. Madžari uganjajo nad Slovenci nečloveške grozovitosti. Največ trpe slovenske žene in dekleta. Pomoč je nujno potrebna.

Vancaš pred sodiščem.

Sarajevo, 9. junija. (Izv. por.) Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem se je začela razprava proti bivšemu poslancu v bosanskem saboru Jos. Vancašu. Obtožen je, da je l. 1914. po sarajevskem atentatu hujškal na ulici, naj se prebivalstvo maščuje rad Srbi vsled atentata, nakar je bilo uničeno premoženje sarajevskih Srbov.

Nemška Avstrija se brani priznati premirje na Ko- roškem.

Dementi o premirju na Koroškem.

Dunaj, 8. junija. (ČTU) Dunajski korespondenčni urad dementira poluradno poročilo Ljubljanskega dopisnega urada o premirju med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev ter Nemško Avstrijo in trdi, da pogodba za premirje še ni podpisana. (Ldu)

Premirje na Koroškem.

Ljubljanski dopisni urad poroča dne 9. junija iz poluradnega vira: Potem ko se je bilo dne 7. junija t. l. popoldne premirje med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev ter Nemško Avstrijo pravno neveljavno sklenilo in so ga bili za podpis veljavno legitimirani nemški delegatje podpisali ter se je bil o tem sestavil in podpisal protokol, sta obe strani izdali povelje za ustanovitev sovražnosti ter sta ga izvedli.

Nekaj ur pozneje, ko naj bi se izvršil podpis za ratifikacijsko postopanje običajnih nadaljnjih izdanih te pogodbe, je nemško-avstrijska delegacija izjavila, da teh ne more podpisati.

Za tri dni trajajočih pogajanj, ki so se vršila v Kranju, preden je bila pogodba definitivno gotova, so se nemško-avstrijski delegatje zopet in zopet sklicali na neki koncem maja v Parizu po ententi izdani sklep, ki da je pozval obe stranki, naj izpraznita celovško kotlino.

Na ta sklep so se nemško-avstrijski delegatje iznova sklicevali po podpisu pogodbe, trdeč, da so se motili glede njegove dalekosežnosti, zakaj Nemška Avstrija po zmislu tega baje izdanega sklepa nikakor ne more ničesar več odrediti glede celovške kotline. Nato so izjavili jugoslovanski delegatje, da se je pogodba izgotovila pravnoveljavno in končnoveljavno in da se bo, ker dela nemško-avstrijska delegacija uvedbi ratifikacijskega postopanja težkoče, izročila vladi kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, da jo shrani in izvede ratifikacijo.

Na podlagi teh, s svojeručnimi podpisi nemško-avstrijske delegacije ugotovljenih dejstev, se Jugoslovani v polni meri drže te pogodbe za premirje. (Ldu)

Jugoslavija.

Razširjenje ustave na Staro Srbijo.

j Belgrad, 7. junija. Ministrski svet je sklenil, da se razširi ustava takoj tudi na Staro Srbijo. (Ldu)

Trgovina pod državnim nadzorstvom.

j Belgrad, 8. junija. Ministrski svet je ukinit svobodno trgovino in jo postavil pod nadzorstvo vladnih organov. (Ldu)

Odličen odziv vojaških novincev.

j Belgrad, 8. junija. Kakor poročajo iz posameznih okrožij, je odziv vojaških novincev odličen. K no-

vačenju samo oboleli novinci niso došli. (Ldu)

Delavsko zavarovanje.

j Belgrad, 8. junija. Minister za socialno politiko pripravlja zakon o delavskem zavarovanju v naši državi. Zakon provideva osemurni delavni čas, zgradbo svetlih delavnic, delavskih stanovanj, bolnišnic in druge potrebe delavskega razreda. Narodnemu predstavništvu bo predložen zakonski načrt še v tekočem zasedanju. (Ldu)

Slovanski svet.

Iz Čehoslovaške.

Čehoslovaški Sokoli na fronti.

Bratislava, 7. junija. (ČTU) Danes je dospelo 700 Sokolov, ki pojdejo na slovaško fronto. (Ldu)

Nemške laži.

Praga, 7. junija. (ČTU) Vesti, ki jih prinašajo nemški listi o splošni mobilizaciji na Čehoslovaškem, so izmišljene. Tudi meja ni nikjer zaprta, le kontrola potnih listov je pocrstena. (Ldu)

Poziv dijaštva v vojno službo.

Praga, 7. junija. (ČTU) Rektorji visokih šol pozivljajo dijaštvo k vstopu v orožno in sanitetno službo. (Ldu)

Ententa in ruska sovjetska vlada.

Praga, 7. junija. (ČTU) Čehoslovaški tiskovni urad doznava s pristojnega mesta, da je ententa pozvala rusko sovjetsko vlado, da ustavi tekom 24 ur vse sovražnosti proti čehoslovaški. Ententa je odločena izsiliti izpolnitev svoje zahteve z vsemi sredstvi. (Ldu)

Čehoslovaki izpraznili Košice.

Praga, 7. junija. (ČTU) Včeraj so Madžari ponovili svoje napade na vsi fronti. Zlasti srdito so napadli vzhodno od reke Sajo (Slana) pri Ersekujavu (Novih Zamkih), Novi banji in Ščavnici. Košice smo izpraznili. (Ldu)

Španska in švedska priznali Poljsko.

Ly on, 8. junija. (Brezlično) Iz Stockholma se poroča: Uradni odlok objavlja, da je sklenila švedska vlada priznati Poljsko kot neodvisno državo. Istočasno poročajo iz Varšave, da je poljsko ministrstvo za zunanje posle prejelo obvestilo od španske vlade, da priznava Poljsko kot suvereno državo. (Ldu)

Protestni shodi

proti razkosanju jugoslovanske zemlje.

Novo mesto, 9. junija. (Izv. por.) Danes ob 10. se je vršil na glavnem trgu velik protestni shod proti razkosanju jugoslovanske zemlje. Shoda se je udeležilo več tisoč ljudi iz mesta in okolice. Shod je otvoril župan Rozman. Glavni govornik dr. Vasič je v krasnem govoru razložil usodepolne posledice krivičnega miru za naš narod. Na to je dr. Rezek prebral reso-

lucijo proti razdelitvi slovenskega naroda. Občinstvo je resolucijo burno odobraval in enoglasno sprejelo.

Laški trg, 9. junija. Deželni vladi za Slovenijo se je odposlala nastopna brzojavka: Odbor krajevne organizacije za Laško in okolico je na svoji seji soglasno z vso odločnostjo protestiral zoper razkosanje jugoslovanskega ozemlja. V sprejeti resoluciji pravi: Odločno zahtevamo, da se vpoštevata samoodločba narodov in da se vse zemlje, kjer stanujejo Jugoslovani v strnjanih masah, združijo z državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. (Ldu.)

Celje, 9. junija. (Izv. por.) Na današnjem protestnem shodu za nedotakljivost naših mej, ki se je vršil ob desetih v Narodnem domu, so govorili dr. Kalan, dr. Kukovec in župnik Budin. Občinstvo je sprejelo enoglasno resolucijo župnika Budina, da ne smejo naši delegati pod nobenim pogojem podpisati za nas krivične mirovne pogodbe.

Ptuj, 9. junija. (Izv. poročilo.) Danes dopoldne ob 8. uri se je vršil na trgu Sv. Florijana impozanten protestni shod proti razmesarjenju Slovencev. Shoda so se udeležili ne le Ptujčani, temveč tudi okoličani. Tako velikega shoda še ni bilo v Ptuj. — Natančneje poročilo sledi.

Veličastna manifestacija za naše pravice v Zagrebu.

Zagreb, 9. junija. (Izv. por.) Danes dopoldne se je vršil na Wilsonovem trgu veličasten protestni shod proti italijanski pohlepnosti po naši zemlji. Shoda se je udeležila velikanska množica brez razlike političnega prepričanja. Skupščina je otvoril zagrebški župan dr. Srkulj, ki je dal besedo dr. H. Hinkoviču. Govornik je opisal velike težave, s katerimi se je moral boriti kot član Jugoslovanskega odbora proti italijanskim zahtevam. Pravica je na naši strani. Imamo Jugoslavijo, toda še ni ujedinjena! Nato so govorili Jovo Banjanin, dr. Ivo Krnić in dr. Deželič. Ko je hotel v imenu Radičeve kmečke stranke govoriti tudi dr. Horvat, mu je množica vzela besedo s klici: Nočemo poslušati izdajce! Nato je govoril nadporočnik Lovrič, kateremu so Bolgari iztaknili oba očesa. V imenu jugoslovanskih dobrovoljcev je protestiral proti italijanskemu imperijalizmu. Vstala bo majka Rusija in tedaj bomo zmagovalci! Prej bo Jadransko morje rdeče od naše krvi, nego je izročimo Italiji. V imenu Sokola je govoril dr. Dečak, ki je rekel med drugim: Nismo več sami, nad en četrt milijona Sokolov je pripravljenih,

da izvojuje naše narodne in državne pravice! Nato je množica enoglasno sprejela resolucijo proti grabeljni Italiji. Po shodu je šla množica na Jelačičev trg. V sprevodu so bili meščani vseh slojev, Sokoli na konjih, begunci iz zasedenega ozemlja itd. Manifestanti so klicali: Dol z Italijo! Živel Wilson! Živela Rusija!

Na Jelačičevem trgu je govoril Milan Marjanović: Delo, ki smo ga začeli, bomo tudi končali! Nato je šla množica na Markov trg, kjer je izročil dr. Srkulj banu resolucijo. — Ban je izjavil, da je kraljevska vlada in dinastija solidarna z resolucijo. Zadnji je govoril dr. Leončič, poslanik Jugoslovanskega odbora v Ameriki. Amerikanski Jugoslovani čakajo, da jih pokliče domovina na pomoč proti Italiji. Naj izve Italija da je propadla Avstrija, Madžarska in Turška ter da bo propadla tudi ona! Bojevali se bomo, dokler ne bo odrešena zadnja ped — jugoslovanske zemlje.

Sprevod je šel končno pred hotel "Palati", kjer je priredila množica šetu amerikanske misije dolge ovacije, nakar se je razšla.

Zagreb, 9. junija. (Izv. por.) Danes so se vršili po celi Hrvatski, Slavoniji, Bosni, Hercegovini in Dalmaciji veliki protitalijanski shodi. Sprejeti so bili ostri protesti proti Italiji in odposlani mirovni delegaciji v Pariz.

Dnevne vesti.

dn Današnja številka obsega samo dve strani, ker radi praznika nismo mogli napraviti obsežnejše, a smo vendarle hoteli podati svojim čitateljem najvažnejše, najnovejše vesti. Jutri izide Jugoslavija obsežna 6 strani.

dn Osebnost. G. dr. Ivan Tavčar se bo odpovedal načelnstvu JDS, ker se ne strinjajo njegovi osebni nazori z načeli stranke.

dn Minister za pravosodje, dr. Trifković, se je vrnil iz Pariza v Belgrad in prevzel svoje posle.

dn Finančni minister pride v prihodnjih dneh v Ljubljano, da se pouči o naših finančnih razmerah.

dn Protestni shodi so se vršili po vseh krajih Slovenije in na Hrvaškem. Stranke so pozvale svoje organizacije po deželi, da so protestirale, a v Ljubljani? — Nič! Ljubljana zaspana!

dn Krivica. Tik pred zaključkom šolskega leta je izšla naredba poverjeništa za uk in bogočastje, s katero se odreja, da morajo gojenke in gojenci zasebnih trgov. tečajev delati

sklepno skušnjo pred posebno, od vlade sestavljeno komisijo. Naredba sama na sebi je tako nazadnjaško krivična, da bi se je gotovo še bivša birokratična Avstrija sramovala in se ni čuditi, da je med prizadetimi krogi povzročila toliko upravičenega ogorčenja. Mislilo se bo, da je ta naredba zato, da se omeji nadprodukcija trgov. izobraženstva, pa temu ni tako, ker drugače bi morali ja zapreti več kot polovico naših srednjih šol. Če omenimo, da so gojenke neke tukajšnje trgov. šole že tedne prej predno je izšla ta nesrečna naredba, govorile, kakako bodo letos „švicale“ gojenke trgovskih tečajev, sprevidi vsak razsodeč človek, da so tu odločevali drugi postranski nameni. Mi dobro poznamo skušnje in tudi dobro vemo, da se pri skušnji lahko vsacega učenca vrže, pa magari najboljšega. In zavod, na katerem rečimo pade pri skušnji polovico učencev — je zanič, torej je tudi upravičeno, da se zapre! To je tudi najkrajši proces, da se odpravi neljuba konkurenca in naše hčere naj bodo nekak „žgavni dar“, da se ta nečeden boj konča ugodno za gotove gospode. Zato vprašamo vlado, če ona ne ve, da smo starši plačali celoletno šolnino in se pogodili s posameznimi zavodi že ob pričetku šolskega leta, da izobrazijo naše otroke? Ali ista ve, da ti zavodi že eksestirajo, celo vrsto let? Kaj bo z njimi, ki so slučajno „padle“ pri izpitu, kar bo povsem nekaj lahkega, kdor ve, da je današnja mladina vsled dolgoletnega stradanja povečini nagnjena k nervoznosti in pri vsaki priliki razburi? Ali naj jih pošljemo še za 2 leti na „Slov. trg. šolo“? navsezadnje celo v

inozemstvo, na Češko ali Nem. Avstrijo, kjer je na stotine trg. tečajev, kljub temu da je strokov. šolstvo tokrat bolj razvito kot pri nas? Mogoče misli vlada, da sedimo v tisočakah in ima vsak izmed nas po dve, tri ali še več služb? Vse kaže na to, da poverjeništvu ni imelo ne tega in ne onega pred očmi, zato je treba, da se stvar revidira če drugače ne, potem predstavništva. Kakšno stališče bodo zavzela posamezna vodstva trgovskih tečajev, je njihova stvar, za nas stariše je glavna stvar, da se nam ne škoduje in dela — krivice! Več starišev.

Za zedinjeno Veliko Nemčijo.

Nauen, 7. junija. (Brezžično) Velenemska zveza nemško - avstrijske narodne skupščine je priredila v soglasju z vsemi dunajskimi nacionalnimi strankami ljudsko zborovanje, da protestira proti mirovnim pogojem in se izjavi za zvezo z Nemčijo. Zborovanje se je otvorilo z izjavo vseučiliškega dijaštva. Ko je bilo zborovanje končano, se je napotila množica pred mestno hišo. Tu je nastopilo več govorikov proti pogibeljnimu miru in večinoma zahtevalo, da se nemško-avstrijski delegati takoj odpokličejo iz St. Germaina. Vsi govorniki so se izjavili za zedinjeno Veliko Nemčijo, haker je bila sprejeta resolucija, da pomenjajo pogoji, ki jih je stavila ententa Nemčiji in Nemški Avstriji, velikansko prevaro in da jih morajo nemški in nemško-avstrijski zastopniki brezpogojno odkloniti. (Ldu.)

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.
Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Širite med narod sledeče knjige in brošure:

1. Koroška. Spisal Carantanus. Pridejan je zemljevid v barvah Koroške. Cena 3 K.
2. Poglavlje o stari slovenski demokraciji. (Gospodstvo polje.) Spisal dr. Bogumil Vošnjak. Cena 2 K.
3. Naša Istra. Spisal Fran Erjavec. Cena 1 K.
4. Problemi malega naroda. Spisal Abditus. Cena 2 K.
5. Jugoslovanska žena za narodovo svobodo. Uredil Alre. Cena 2 K.

Slovenci, Slovenke! Zavedajmo se svojih pravic, spoznavajmo svojo domovino. Vsakdo naj se pouči o najbolj perečih naših vprašanjih. Naročite te knjige in brošure, širite jih med ljudstvom!

Dobivajo se v upravnistvu „Jugoslavije“ v Ljubljani in pri njenih podružnicah v Celju, Mariboru, Ptuj in Novem mestu ter v vseh knjigarnah.

Razkrinkani Habsburžani.

Moja preteklost.

Spisala grofica LARISCH, nečakinja cesarice Elizabete in njena dvorna dama.

(2. nadaljevanje.)

Jezdili smo do konca Pratra in cesarica mi je povedala, da gremo obiskat skupno vile in hleve, ki so bile last najuglednejših dunajskih jahačev.

Tam je bilo vse polno gospodov, med njimi nekaj Ogrov, in teta me je predstavila grofu Nikolaju Esterházyju, elegantnemu črnookemu možaku, s katerim je bila očividno jako prijateljska. Nato smo jezdili sredi glasno pozdravljajočih dunajskih množic, pustili konje zopet v vili ter se odpeljali v Schönbrun. Preživela sem prekrasen popoldan in edina stvar, ki mi je nekoliko kratila veselje, so bili moji zmedeni lasje, a pomislila sem, da ta neprilichnost ni bila nič in »Il faut souffrir pour être belle«.

Naslednji večer smo bili povabljeni na družinski obed, in tam sem prvič videla svojega bratranca, prestolonaslednika Rudolfa.

Ko je stopil v sobano, me je obšlo neko čudno nemirno čustvo. Morda se je moja duša zavedala nevarnosti, kakor je bilo Rudolfu usojeno, da postane v mojem življenju, in moja nervoznost se je še povečala, ko sem videla, da me je pozorno motril izza kotov svojih oči. Prestolonaslednik je sedel poleg mene in me je začel neumljeno dražiti; dasi je bil po letih še deček, je bilo videti, kakor da bi imel razumnost moža. Bil je zal fant, in nekaj časa sem si ubijala glavo, da bi se spomnila, na katero divjo žival me je spominjal, kajti imel je pogled, ki ni bil nimalo človeški. Sedaj sem

zaznala — Rudolf me je spominjal na volka; oči so se mu včasih zeleno svetile in bil je videti malone pripravljen, da skoči. »Ali je tudi okruten kakor volk?« Tako sem ugibala, in mrzlo me je izpreletilo po životu, ko sem se spomnila besedi, ki mi jih je rekla cesarica pred obedom, ko sem ji šla pokazat svojo lepo obleko. »Marija, je rekla, danes boš videla Rudolfa. Svarim pa te pred njim, kajti obrnil se bo nate, kadekoli dobi priložnost.«

Boječe sem se ozrla na bratranca, ki je opo-
našal navado svojega očeta, kako je vihal brke, kajti Franc Jožef ni mogel sedeti pet minut, ne da bi se prepričal, ali so mu brke še na obrazu. Cesar je bil kaj prijazen do mene ter mi je kot veliko šalo rekel, da nisem otrok, ampak samo bavarski ročnik od mefle.

Po obedu sem šla s stariši v opero; predno pa smo odšli, mi je cesarica rekla, naj pridem v njen boudoir. Tu mi je dala prekrasno lasno iglo z dijamanti ter mi jo zapela v lase, ki so morali po njeni odredbi biti spleteni v debelih kitah kakor njeni. Sedeli smo v cesarjevi zasebni loži, in spominjam se, da je mnogo ljudi zijalo v mene; pa srečna v svojem belem čipkastem oblačilu in z lesketajočimi dijamanti sem čutila, da morem prenesti vsako kritiko, in tako se nisem posebno dosti zmenila za radovedne poglede, ki so bili vpri vame.

Sredi predstave sem postala silno lačna, kajti rodbinski obed nikakor ni bil banket; zbog tega sem med meddejanjem zašepetala očetu, da bi rada nekaj jedla. Nisem pa bila pripravljena na jezo, ki je sledila tej priprosti prošnji. »Se eno besedo, pa ti navijem ušesa,« je šiknil. »Kako si upaš biti lačna v operi! Ako si pa v resnici, poslušaj godbo in se nasiti z njeno lepoto.« Poskušala sem se ravnati po njegovem nasvetu, vendar sem se po-

čutila zares jako slabo; in dasiravno sem oboževala opero, sem bila vseeno jako vesela, da smo se vrnil v Schönbrun in prišli do večerje.

Naše prijetno bivanje v Schönbrunu se je vse prekmalu končalo in vrnil smo se v Monakovo. Ko sem bila nekaj dni doma, sem prejela sledečo brzojavko: »Podarim Ti Mary, malo kobilu, na kateri si jezdila na Dunaju. Dospe s prihodnjim vlakom in je čisto tvoja. Teta Elizabeta.« Od veselja sem malone znorela spričo tega novega dokaza njene naklonjenosti, in poklicala sem si v spomin besede, ki mi jih je rekla v slovo: »Živi kakor do sedaj in zopet me boš videla.« Bila sem prepričana, da mi je cesarica zaupala, ker me je ob več prilikah vprašala čudna vprašanja, ki pa sem na vse odgovorila: »Ne vem.« Nekaj mi je pravilo, da me je preizkušala in da je bil odgovor: »Ne vem« prav, tisto kar je želela, da ji rečem.

Ko sem imela šestnajst let, sem imela več možitvenih ponudb, in moj najgorečnejši snubec je bil grof Herbert Bismarck, ki sem ga spoznala po mojih velikih prijateljicah, kneginjah Wittgenstein. Najstarejša, Laura, je bila mnogo stara od mene; bila je ljubezniva ženska, ki jo je zelo občudoval pokojni kralj Edvard VII. Herbert Bismarck me je zasnil po Lizzie Wittgenstein; ker pa s snubitve nisem smatrala resne, se je Lizzie obrnila do mame, ki je takoj šla vprašat za svet staro mater, bavarsko vojvodinjo. Stara mama pa se sploh ni hotela razgovarjati o nobeni zakonski stvari ter je rekla mami, da stori najboljšo, ako govori o tem s kraljem Ludovikom.

Kralj, ki me je jako rad imel, je močno nasprotoval tej zvezi in je z veliko odločnostjo rekel, da me rajši vidi mrtvo kakor pa poročeno s protestantom.

(Dalje prihodnjik.)